

Adroddiad i'r:	Cyngor Llawn
Dyddiad y Cyfarfod:	14 Ebrill 2015
Aelod / Swyddog Arweiniol:	Y Cynghorydd Eryl Williams, Aelod Arweiniol Addysg
Awdur yr Adroddiad:	Pennaeth Cwsmeriaid a Chefnogaeth Addysg
Teitl:	Cymeradwyo'r Achos Busnes Terfynol ar gyfer Ailddatblygu Ysgol Glan Clwyd

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Bwriad yr adroddiad yw hysbysu'r Cyngor o'r sefyllfa bresennol o ran cyflwyno Achos Busnes Terfynol y Cyngor ar gyfer Ysgol Glan Clwyd, Llanelwy i Lywodraeth Cymru.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Mae Llywodraeth Cymru eisoes wedi cymeradwyo Achos Amlinellol Strategol (Mai 2013) ac Achos Busnes Amlinellol (Hydref 2013) ar gyfer y prosiect hwn. Mae angen cymeradwyaeth rwan er mwyn i'r Achos Busnes Terfynol gael ei ystyried ar gyfer cael ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Argymell cymeradwyo'r Achos Busnes Terfynol ar gyfer Ysgol Glan Clwyd.

4. Manylion yr Adroddiad

- 4.1 Mae Cynllun Corfforaethol y Cyngor yn rhoi manylion am uchelgais y Cyngor i sicrhau buddsoddiad sylweddol ym mhorthfolio Adeiladau Ysgolion y Cyngor rhwng 2012-17. Elfen sylweddol o'r gwaith hwn fydd cyflawni'r prosiectau Band A ar gyfer Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif.

Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif

Rhoddodd Llywodraeth Cymru gymeradwyaeth mewn egwyddor i roi £36.7 miliwn fel eu cyfraniad o 50% tuag at Raglen Ysgolion yr 21ain Ganrif, sy'n cynnwys 5 prosiect ym mis Rhagfyr 2011. Yn dilyn hyn mae Llywodraeth Cymru wedi gweithio gyda phob awdurdod lleol i ganfod sut y gellir dyrannu'r buddsoddiad llawn o £1.2 biliwn ledled Cymru i ffrydiau gwaith y gellir eu cyflawni gan awdurdodau lleol unigol.

Bydd yn ofynnol i bob prosiect yn Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif ddilyn yr arweiniad ar gyfer cymeradwyo Achosion Busnes fel y'i diffinnir ym Model Trysorlys EM. Ar gyfer prosiectau o dan £5 miliwn, bydd angen cymeradwyo Achos Cyfiawnhad Busnes, ond ar gyfer prosiectau dros £5 miliwn bydd angen cymeradwyo'r Achos Amlinellol Strategol, Achos Busnes Amlinellol a'r Achos Busnes Llawn.

- 4.2 Bydd y prosiect yn Ysgol Glan Clwyd yn darparu adeilad ysgol wedi'i ymestyn a'i adnewyddu i ateb y galw cynyddol am addysg cyfrwng Cymraeg yng ngogledd y Sir.

Rhoddodd y Cabinet gymeradwyaeth ym mis Gorffennaf 2013 i neilltuo tua £1.0 miliwn i ariannu gwaith ar Gamau 1 a 2 (Cysyniad a Dyluniad Manwl) a fyddai'n galluogi bwrw ymlaen â'r prosiect i sefyllfa lle gellid gofyn am gymeradwyaeth ar gyfer yr achos busnes llawn a'r cynigion a dderbyniwyd gan y contractwyr.

Ym mis Awst 2014 penodwyd Willmott Dixon yn gontractwr arweiniol yn dilyn cystadleuaeth fechan ymysg y chwe chontractwr a benodwyd i'r band gwerth perthnasol ar gyfer Fframwaith Adeiladu Gogledd Cymru. Maent wedi cael eu cyflogi i gynhyrchu camau dylunio'r ysgol gyda chymalau torri priodol cyn y cam adeiladu.

Cyflwynwyd Adroddiad Dylunio Cam C gan Willmott Dixon i Sir Ddinbych ddiwedd mis Ionawr 2015 ac mae'r ddogfen yn garreg filltir allweddol sy'n crynhoi'r gwaith dichonoldeb a wnaed dros y 4 mis diwethaf.

Yr amcanion allweddol yw:

- Rhoi trosolwg cynhwysfawr o'r gwaith dichonoldeb a wnaed;
- Dangos hyfedredd technegol priodol ar gyfer dylunio'r adeilad a'r safle;
- Cyflwyno gwybodaeth ynglŷn â chostau sy'n dangos y gellir cyflawni'r ysgol o fewn y gyllideb y cytunwyd arni;
- Dangos prif raglen y gellir ei chyflawni ar gyfer y prosiect sy'n adlewyrchu canlyniadau posibl y broses gynllunio;
- Tynnu sylw at unrhyw risgiau sy'n parhau gyda'r prosiect a dangos y gellir lliniaru a rheoli'r rhain drwy gamau nesaf y prosiect;
- Cyflwyno lefel o wybodaeth am ddichonolrwydd i lwyddo i dderbyn cymeradwyaeth am arian gan Sir Ddinbych / Llywodraeth Cymru a galluogi'r awdurdod i symud ymlaen i gamau manwl y prosiect.

- 4.3 Cost gyffredinol y prosiect yn ôl yr adroddiad Cam C oedd £14,175,521. Roedd hyn yn uwch na'r swm a amcangyfrifwyd yn flaenorol o £13,900,000 ar gyfer elfen Willmott Dixon o'r prosiect. Mae un o'r elfennau hyn o ganlyniad i arolygon ychwanegol y mae eu hangen a phenderfyniad i gadw bloc gwyddoniaeth presennol yr ysgol, y cynigiwyd ei ddymchwel, at ddiben addysgol ychwanegol. Wrth gymeradwyo adroddiad Cam C, mae Sir Ddinbych wedi mynegi barn glir y bydd y costau yn gostwng gan oddeutu £80,000 cyn cymeradwyo cam nesaf y prosiect. Mae cyfanswm cost y prosiect yn parhau i fod yn £15,900,000 sy'n cynnwys costau Sir Ddinbych (ffioedd cleientiaid a dylunio) a symiau wrth gefn Cleientiaid.

- 4.4 Bwriad yr Achos Busnes Terfynol sydd ynghlwm yw gofyn am oddeutu 47% o'r cyllid gan Lywodraeth Cymru i ariannu'r prosiect. Bydd hyn yn golygu bod angen i Sir Ddinbych ddarparu swm o £8,410,060. Bydd y balans rhwng cyllid LIC a CSDd yn galluogi cyllid ar gyfer y 4 prosiect Ysgol Gymunedol o fewn Ysgolion yr 21ain Ganrif (Ysgol Newydd y Rhyl, Ysgol Bro Dyfrdwy ac Ysgol Gymunedol Bodnant, ynghyd ag Ysgol Glan Clwyd) i fod yn gyfartal ar 50/50. Mae'r swm hwn wedi ei gynnwys yn y Cynllun Corfforaethol cyffredinol a'r Cynllun Cyfalaf fel rhan o gyllid cyffredinol Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif.
- 4.5 Mae'r Achos Busnes Terfynol wedi cael ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru ar 10 Mawrth 2015 ar yr amod y byddid yn ceisio cymeradwyaeth ffurfiol gan y Cabinet a'r Cyngor ar 24 Mawrth ac 14 Ebrill, 2015, cyn y gwneir y penderfyniad terfynol gan Banel Cyfalaf Llywodraeth Cymru ar 28 Ebrill 2015. Disgwylir y bydd penderfyniad terfynol yn cael ei wneud gan y Gweinidog dros Addysg ym mis Mai 2015.
- 4.6 Disgwylir am yr amserlenni drafft canlynol er mwyn bwrw ymlaen â'r prosiect: -

Gweithgaredd Carreg Filltir	Dyddiad
Cyflwyno Achos Busnes i Lywodraeth Cymru (LIC)	Maw 2015
Aseiad o'r Achos Busnes gan LIC	Ebrill 2015
Cwblhau Cam 2 - Dylunio Manwl	Gorffennaf 2015
Dyfarnu'r Contract	Hydref 2015
Cam 3 - Adeiladu	Tachwedd 2015 - Awst 2017
Trosglwyddiad Terfynol	Awst 2017

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Bydd y gwaith o ddatblygu Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif a'r Rhaglen Foderneiddio Addysg ehangach yn ffactor wrth sicrhau bod y Cyngor yn cyflawni ei ddyhead i wella perfformiad mewn addysg ac ansawdd adeiladau ein hysgolion fel y nodir yng Nghynllun Corfforaethol y Cyngor 2012 – 2017. Bydd y Rhaglen hefyd yn cynorthwyo'r Flaenoriaeth o Ddatblygu'r Economi Leol drwy fuddsoddi gwariant cyfalaf tuag at wella ansawdd adeiladau ysgolion.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Bydd y costau sy'n deillio o brosiect Ysgol Glan Clwyd tua £15.9m. Bydd cymeradwyo'r Achos Busnes Terfynol yn galluogi cytuno ar y contract gyda Llywodraeth Cymru er mwyn galluogi'r awdurdod i sicrhau tua 47% o'r costau targed fel arian cyfatebol. Y Cabinet fydd yn gwneud y penderfyniad terfynol i ddefnyddio Willmott Dixon yn y cam adeiladu.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Aseiad o Effaith ar Gydraddoldeb a wnaed ar y penderfyniad? Dylid atodi templed yr Aseiad o Effaith ar Gydraddoldeb wedi ei lenwi fel atodiad i'r adroddiad hwn.

Barn yr aseiad o effaith ar gydraddoldeb yw y bydd y cynnig yn cael effaith gadarnhaol ar blant a phobl ifanc sy'n rhannu nodweddion a warchodir. Bydd yr effaith yn cael ei fonitro yn ystod oes y prosiect. Un o brif fuddion y prosiect fydd datrys y problemau sylweddol sy'n bodoli ar y safle ar hyn o bryd gyda nifer o wahanol lefelau yn gwneud ardaloedd mawr o'r adeiladau yn anhygyrch ar hyn o bryd.

8. Pa ymgynghori a wnaed â'r Pwyllgorau Archwilio ac eraill?

Bu ymgynghori helaeth gyda chymuned yr ysgol yn Ysgol Glan Clwyd wrth ddatblygu'r prosiect hyd yma. Mae hyn wedi cynnwys nifer o gyfarfodydd ymgynghori yn y gymdogaeth i drafod y cynlluniau sy'n amlygu eu hunain ar gyfer adeiladau newydd yr ysgol. Mae Grŵp Aelodau Ardal Elwy a Chyngor Dinas Llanelwy wedi cyfrannu at gynnydd y prosiect.

Ystyriodd y Grŵp Buddsoddi Strategol yr Achos Busnes Terfynol mewn cyfarfod ar 17 Chwefror ac yn dilyn craffu'n helaeth arno cefnogwyd ei argymhell i'r Cabinet. Ystyriodd y Cabinet yr Achos Busnes Terfynol mewn cyfarfod ar 24 Mawrth gan roi cefnogaeth lawn i argymhell bod y Cyngor yn ei gymeradwyo.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid.

Mae hwn yn brosiect strategol allweddol o ran Ysgolion yr 21ain Ganrif a chynllun corfforaethol y Cyngor. Mae'r cyngor eisoes wedi ymrwymo oddeutu £1.0 miliwn tuag at y gwaith cychwynnol sydd wedi arwain at y cynnig hwn. Mae digon o gyllid cyfalaf ar gael i gyflawni'r prosiect ar y gost a ragwelir.

Dyma'r ail brosiect cyfalaf mwyaf i'r Cyngor ei gynnal erioed ac felly mae iddo risg ariannol. Mae gwaith rheoli prosiect da'n allweddol i hyn felly ac mae'n rhaid monitro'r prosiect yn ofalus.

Ar bob cam, rhaid i'r Cyngor fod yn sicr bod pob prosiect yn cynnig gwerth am arian a bod y rhaglen gyffredinol yn fforddiadwy ac y gellir ei chyflawni. Ar y cam hwn yn y rhaglen, mae modd ei gyflawni ac mae'n fforddiadwy.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Os na fydd y prosiect yn derbyn cymeradwyaeth mae perygl na fydd y gwaith a wnaed hyd yma yn cael ei ddatblygu ymhellach. Gellid ystyried fod cymeradwyo'r Achos Amlinellol Strategol ar gyfer y prosiect ym mis Mai 2013 a'r Achos Busnes Amlinellol ym mis Hydref 2013 yn lleihau'r risg y bydd y prosiect yn methu â derbyn cymeradwyaeth derfynol gan Lywodraeth Cymru. Er mwyn lliniaru hyn cafwyd trafodaethau rheolaidd gyda Llywodraeth Cymru ar gynnydd prosiect Ysgol Glan Clwyd.

Mae'r prosiect cyfan yn cael ei rheoli gan Reolwr Prosiect profiadol, ac mae trefniadau clir ar gyfer rheoli risg yn ystod y prosiect.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Adran 2 Deddf Llywodraeth Leol 2000 / Adran 111 Deddf Llywodraeth Leol 1972